

İlkokul Beşinci Sınıf Öğrencilerinin Okuduğunu Anlama Becerilerinin Değerlendirilmesi

Evaluation of Reading Comprehension Skills of Fifth Grade Students

Hasan ÖZDER*, Güner KONEDRALI**, Havva DOĞAN***

Öz

Bu araştırmanın temel amacı, ilkokul beşinci sınıf öğrencilerinin okuduğunu anlama becerilerine ait düzeylerini incelemek ve öğrenme eksikliklerini belirlemektir. Araştırmanın verileri, 85 ilkokul öğrencisi üzerinden toplanmıştır. Bu veriler, araştırmacılar tarafından geliştirilen "Okuduğunu Anlama Testi" ile elde edilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre, öğrencilerin en düşük başarısı "cümlede anlam" boyutunda olurken, farklı sosyo-ekonomik düzeylerdeki öğrencilerin okuduğunu anlama başarıları arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır. Ayrıca, araştırma kapsamında incelenen "sözcükte anlam", "cümlede anlam" ve "paragrafta anlam" boyutlarında anlamlı bir korelasyon ortaya çıkarılmıştır.

Anahtar sözcükler: Okuduğunu anlama, sözcükte anlam, cümlede anlam, paragrafta anlam..

Abstract

The basic aim of this research study is to examine the level of fifth graders' reading comprehension skills and to determine their learning deficiencies. The data for the research was gathered from 85 primary school students. The data of the research was obtained by the "Reading Comprehension Skills Test" developed by the researchers. According to the research results, the students were the least successful at the sentence level and there was not a significant difference between the success of students from different socio-economic backgrounds. Moreover, the study found a significant correlation at word, sentence, and paragraph levels.

Key words: Reading comprehension, word comprehension, sentence comprehension, paragraph comprehension

* Yrd. Doç. Dr., Atatürk Öğretmen Akademisi, Öğretmenlik Meslek Eğitimi Bölümü, e-posta: guner.konedrali@aoa.edu.tr

** Doç. Dr., Atatürk Öğretmen Akademisi, Öğretmenlik Meslek Eğitimi Bölümü, e-posta: guner.konedrali@aoa.edu.tr

*** İlkokul öğretmeni, Çayırova İlkokulu, e-posta: havva.dogan@aoa.edu.tr

Giriş

İlköğretim birinci kademe için hazırlanan programlara bakıldığında, okuma becerisine her programda geniş bir yer ayrıldığı ve anlama becerisini geliştirmeye yönelik olarak davranışların belirlendiği görülmektedir (Özbay, 2009). İlkokul yıllarında kazanılan okuduğunu anlama gücü, daha sonraki yıllarda gerçekleşen öğrenmelerin birçoğunu etkilemektedir (Bloom, 1979). Bu etki, okuduğunu anlama becerisi gelişmiş bireylerin derslerine olumlu olarak yansırken, okuduğunu anlama becerisi gelişmemiş olanların ise derslerine olumsuz yönde yansımaktadır (Yılmaz, 2008). Ayrıca, okuduğunu anlama becerisi, üst düzey davranışların öğrenilmesi için de gereklidir. Bireyin bilgi düzeyindeki öğrenmelerinin yalnızca okuduğunu anlama düzeyine bakılarak büyük ölçüde yordanabildiğini, öğrenmeye ne kadar zaman ayrılırsa ayrılırsa, bireylerin okuduğunu anlama düzeyi yüksek değilse bilgi düzeyinin üzerindeki öğrenmelerin gerçekleşmeyeceği söylenebilir (Egelioğlu, 1999).

Öğrencilerin tüm eğitim düzeylerinde ve tüm derslerde başarılı olmaları için okuduğunu anlama becerisine sahip olmaları gerekmektedir (Ateş, 2008). Yapılan çeşitli araştırmalar dikkate alındığında, öğrencilerin okuduğunu anlama düzeyleri arttıkça Türkçe yanında diğer derslerdeki akademik başarılarının da arttığı sonucu ortaya çıkmıştır (Akay, 2004; Ateş, 2008; Egelioğlu, 1989; Fidan ve Baykul, 1994; İş Güzel, 2009; Obalı, 2009; Oluk ve Başöncül, 2009; Sallabaş, 2008; Sertsöz, 2003; Yılmaz, 2011). Örneğin, okuduğunu anlama çalışmalarının matematik problemlerini çözme ve bu problemlerin çözüm yollarını ifade edebilme başarısını yükselttiği söylenebilir (Akay, 2004). Vilenius-Tuohimaa, Aunola ve Nurmi (2008) yaptıkları araştırmada öğrencilerin okuduğunu anlama performansları ile matematikteki hikaye formatındaki problemleri çözme performansları arasında yüksek düzeyde anlamlı bir ilişki olduğunu bulmuşlardır.

Okuduğunu anlama becerisini birçok etmen etkileyebilir. Bunlardan en önemlisi ailenin sosyo-ekonomik düzeyidir. Ailenin, çocuğun okuma ve yazma becerilerinde önemli bir etkisinin olduğu söylenebilir (Tosunoğlu, Aköz ve Katrancı, 2009). Sosyo-ekonomik düzeyleri farklı öğrencilerin kazanımlara ilişkin verilerine bakıldığında sosyo-ekonomik düzeyin, okuduğunu anlamada etkili olduğu görülmektedir (Çiftçi, 2007; Çiftçi ve Çeçen, 2009; Kartal ve Özteke, 2010; Kutlu, Yıldırım, Bilican ve Kumandaş, 2011; Şengöl, 1995;). Ateş (2008)'in yaptığı araştırmada ilkökul beşinci sınıf öğrencilerinin ailelerinin gelir düzeyiyle öğrencinin okuduğunu anlama başarısı arasında doğrusal bir ilişki olduğunu tespit etmiştir. Ayrıca, sosyo-ekonomik düzeyin on sekizinci aydan itibaren çocuğun dil gelişimini etkilediği, daha iyi ortamlarda yetişen çocukların daha zengin kelime hazinesi ve daha sağlam cümle yapısına sahip olduğu görülmüştür (Çelen, 1993; Özbay, 2009). Gelbal (2008) ise anne eğitim düzeyi ile evdeki olanakların yüksek olmasının Türkçe dersindeki başarıyı artırdığını tesbit etmiştir. Gelbal (2008)'in araştırmasında elde ettiği sonuçlara paralel sonuçlar Vilenius-Tuohimaa ve diğerleri (2008)'nin yaptıkları araştırmada da elde edilmiştir. Bu araştırmada, ailenin eğitim düzeyinin öğrencilerin okuduğunu anlama becerilerini yüksek düzeyde kestirdiği ortaya konmuştur. Molfese Modglin ve Molfese (2003) ise yaptıkları araştırmada ailenin sosyo-ekonomik düzeyi ile evdeki olanakların öğrencilerin okuma becerilerini yüksek düzeyde etkilediğini bulmuşlardır. Ayrıca, okulla yakın iş birliği içerisine giren ailelerden gelen çocukların, okuduğunu anlama başarılarının daha yüksek olduğu söylenebilir (Çelenk, 2003).

“Okuma” ile “sözcük hazinesi”nin kapasitesi birbirini etkileyen ve geliştiren bir yapıdadır (Güleryüz, 1999). Buna bağlı olarak, yeni bilgileri öğrenmek, sözcükler sayesinde olur. Sözcük bilgimiz ne kadar çok olursa sözcüklerden oluşan cümleleri, paragrafları ve okuduğumuz yazılarda iletilmek istenen düşünceleri yakalamak, anlamak da o kadar kolay olur (Ruşen, 1999: 75). Sözcük bilgisinin özellikle bilgi verici metni anlamayı daha fazla anlamlı düzeyde yordadığı söylenebilir (Yıldırım, Yıldız ve Ateş, 2011). Bu nedenle okuduğunu anlayabilmenin ilk şartı, sözcük bilgisidir (Ruşen, 1999). Bir metindeki bilinmeyen sözcük sayısının fazla olması, okuyucunun o metni anlamamasına sebep olabilir (Berberoğlu, 2009; Sönmez, 2003). Sözcüklerin yanlış veya yetersiz tanınması durumunda da zincirleme bir şekilde cümleler, paragraflar ve bir bütün olarak metin yanlış anlaşılakta veya anlaşılammaktadır.” (Epeçan,

2009: 208). Sözcük hazinesi okuduğunu anlama becerisini etkileyen önemli bir boyuttur (Vellutino 1991; Wise, Sevcik, Morris, Lovett ve Wolf, 2007). Araştırmalar kelime bilgisi ve metni anlama arasında güçlü ve karşılıklı bir ilişki olduğunu göstermektedir (Nagy, Herman & Anderson, 1985; Stahl & Fairbanks, 1986). Sözcük hazinesi zengin olan çocukların okudukları materyalde karşısına çıkan bilinmeyen sözcüklerin anlamını bulmada ve tahmin etmede daha başarılı oldukları gözlenmiştir (McKeown, 1985). Bunun yanında okuduğunu anlama konusunda zorluk yaşayanlar ise metindeki bilgileri anlamakta ve çıkarım yapmakta zorlanmaktadırlar (Oakhill,1993). Anaokulunda ve birinci sınıfta kazanılan sözcük bilgisi, orta ve ikinci sınıf dönemlerindeki okuduğunu anlama becerisinin önemli yordayıcısıdır (Cunningham & Stanovich, 1998).

İlköğretim dönemindeki öğrencilerin soyut sözcükleri kavramakta zorlandıkları söylenebilir (Piaget, 1969; Yağmur, 2009). Örneğin, “gibi” sözcüğünü kavramak oldukça zordur (Balci, 2003). Özellikle, bir metin içinde geçen bir kelimenin gerçek anlamının dışında kullanılmasını öğrencilerin zor kavradıkları söylenebilir (Erginer, 1999). Oysa ki, zengin bir sözcük hazinesine sahip olan öğrenciden, anlamını bilmediği bir sözcükle karşılaşsa da hazinesindeki sözcüklerden faydalanarak o sözcüğü anlamlandırması beklenir (Çiftçi ve Temizyürek, 2008; Yıldız ve Okur, 2010). Bu bağlamda sözcük öğretimine ilişkin birçok yöntem kullanılabilir (Diamond & Gutlohn, 2006).

Araştırmanın Önemi

Bu araştırma, KKTC’deki ilkokul beşinci sınıf öğrencilerinin okuduklarını anlama becerilerine yönelik bir çalışmayı ele almaktadır. İlkokul beşinci sınıfa giden öğrencilerin bir sonraki yıl ilkokuldan ortaokula geçecek olmaları ve bu geçişte okuma-anlama düzeylerinin belirlenmesi büyük bir önem taşımaktadır. Ayrıca, öğrencilerin hangi konularda zorlandıklarını belirleyip bu konuların öğretimine ilişkin öneriler geliştirmek “okuduğunu anlama” konusunda yapılacak olan öğretimin niteliğini de artıracaktır. Tüm bunlara ek olarak, okuduğunu anlama becerisinin alt becerileri olarak ele alınan sözcük, cümle ve paragraf boyutlarının birbirlerini ne derece desteklediklerini ortaya koymak, okuduğunu anlama becerisinin öğretimine de büyük katkı sağlayacaktır.

Problem Cümlesi

İlköğretim beşinci sınıf öğrencilerinin okuduğunu anlama becerileri ne düzeydedir ve bu beceriye ilişkin öğrenme eksiklikleri ile bunların nedenleri nelerdir?

Alt Problemler

1. İlköğretim beşinci sınıf öğrencilerinin okuduğunu anlama becerileri ne düzeydedir?
2. Farklı sosyo-ekonomik düzeydeki öğrencilerin okuduğunu anlama düzeylerindeki başarıları arasında anlamlı bir fark var mıdır?
3. Öğrencilerin sözcük, cümle ve paragraf boyutlarındaki öğrenme eksiklikleri ve nedenleri nelerdir?
4. Öğrencilerin sözcük, cümle ve paragraf düzeylerindeki başarıları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

Yöntem

Araştırmanın Türü

Bu çalışmada KKTC’de öğrenim gören ilkokul beşinci sınıf öğrencilerinin okuduğunu anlama becerilerinin ne düzeyde olduğu belirlenmeye çalışılmıştır. Bu bağlamda, çalışmada betimsel yöntem kullanılmıştır.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini, Lefkoşa bölgesi içindeki 11 devlet ilkokulunda öğrenim gören 5. sınıf ilkokul öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise 2010-2011 öğretim yılında Lefkoşa'da bulunan farklı sosyo-ekonomik statüye sahip iki ilkokuldaki beşinci sınıf öğrencileri oluşturmuştur. Seçilen örneklem grubu, tabakalı örnekleme yöntemi ile belirlenmiştir (Bryman, 2012: 192-193; Matthews & Ross, 2010: 154-157). Lefkoşa ilkokulları, sosyo ekonomik düzeyi yüksek olanlar ve düşük olanalar olarak ikiye ayrılmış ve bu belirleme, okulların bulunduğu bölgelere göre yapılmıştır. Ayrıca, bu okullardaki öğrencilerin paralı olan özel dershanelere gitme durumuna bakılmıştır. Sosyo-Ekonomik Düzeyi (SED) yüksek olarak belirlenen okullardaki öğrenciler yoğun olarak özel dershanlere gittikleri SED düşük olarak belirlenenlerin ise dershanelere gitme sayısı ise oldukça düşük olduğu belirlenmiştir. Lefkoşa bölgesindeki okulların SED'leri ve öğrenci sayıları Tablo 1'de verilmiştir (Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı, 2011). SED yüksek ve düşük okullar arasından ise birer okul random yoluyla belirlenmiş. SED yüksek olarak seçilen Şht. Ertuğrul İlkokulu'ndan ve SED düşük olarak seçilen Çağlayan Cumhuriyet İlkokulu'ndan ikişer şube araştırma kapsamına alınmıştır.

Tablo 1.

Lefkoşa İlkokullarının Sosyo-ekonomik Düzeyi ve 5. Sınıfta Okuyan Öğrenci Sayıları

Sosyo-Ekonomik Düzey (Toplam N= 730)	Okul	5.Sınıfta Okuyan Öğrenci Sayısı
Yüksek (N=400)	9 Eylül İlkokulu	133
	Şht. Ertuğrul İlkokulu	128
	Gelibolu İlkokulu	27
	Şht. Tuncer İlkokulu	118
Düşük (N=324)	Necati Taşkın İlkokulu	44
	Çağlayan Cumhuriyet İlkokulu	36
	Atatürk İlkokulu	77
	Arabahmet İlkokulu	54
	Doğan Ahmet İlkokulu	60
	Şht. Yalçın İlkokulu	30
	Dr. Fazıl Küçük İlkokulu	23

Tablo 1'den de anlaşılacağı üzere SED yüksek olarak belirlenen okullardaki 5. Sınıf öğrenci sayısı 400 olup toplam öğrenci sayısına oranı 0.55 iken SED düşük okullardaki öğrenci sayısı 286 olup toplam öğrenci sayısına oranı 0.45'dir. Araştırma kapsamın alınan öğrencilerin toplamı 85'dir. Bu öğrencilerin yüzde 57'si SED yüksek yüzde 43'ü de SED düşük öğrencilerdir. Bu bağlamda araştırmaya alınan örneklemin SED bakımından evreni orantısal olarak benzer biçimde temsil ettiği söylenebilir. Araştırmaya alınan öğrencilerin okul, sınıf ve cinsiyet açısından dağılımları Tablo 2'de görülebilir.

Tablo 2.

Araştırmaya Alınan 5. Sınıf Öğrencilerinin Okul, Sınıf ve Cinsiyet Açısından Dağılımı

Okul	Sınıf	N	Toplam
Şehit Ertuğrul İlkokulu	5A	25	49
	5B	24	
Çağlayan Cumhuriyet İlkokulu	5A	19	36
	5B	17	
Toplam			85

Tablo 2'e göre; araştırmaya Şehit Ertuğrul İlkokulunun 5A sınıfından 25 öğrencinin, 5B sınıfından ise 24 öğrencinin katıldığı görülmektedir. Araştırmaya Şehit Ertuğrul İlkokulundan toplam 49 öğrenci katılmıştır. Çağlayan Cumhuriyet İlkokulunun 5A sınıfından 19 öğrencinin, 5B sınıfından ise 17 öğrencinin katıldığı görülmektedir. Araştırmaya, Çağlayan Cumhuriyet İlkokulundan toplam 36 öğrenci katılmıştır.

Veri Toplama Aracı

Araştırmanın verileri, araştırmacılar tarafından geliştirilen "Okuduğunu Anlama Testi" (OAT) ile elde edilmiştir. OAT'nin geliştirilmesinde öncelikle "okuduğunu anlama becerisi"nin kapsamı belirlenmiştir. Bu belirleme Özçelik (1989:16)'in önerdiği boyutlara göre yapılmıştır. Bu boyutlar şunlardır:

1. Sözcüklerle İlgili Olarak (Kavram Düzeyinde)
 - a. Sözcüklerin doğrudan ve dolaylı anlamlarını hatırlayabilme
 - b. Sözcüklerin hangi anlamlarında kullanıldıklarını belirleyebilme
 - c. Sözcüklerin, seçiliş nedenlerini görebilme
2. Cümlelerle İlgili Olarak (Yargı Düzeyinde)
 - a. Cümlelerin yapısal, anlamsal ve anlatımsal özelliklerini tanıyabilme
 - b. Cümlelerin hangi yargıları ilettiklerini belirleyebilme
 - c. Cümlelerin, seçiliş nedenlerini görebilme
3. Paragraftaki düşünceleri belirleyebilme (Düşünce Düzeyinde)
 - a. Paragraftaki düşünceleri belirleyebilme
 - b. Paragraftaki ana düşüncelyi yan düşüncelerden ayırabilme
 - c. Paragraftaki ana düşünce ile yan düşünceler arasındaki bağıntıları (örgüyü) görebilme
 - d. Düşüncelyi geliştirme yol ve biçimlerini tanıyabilme

Söz konusu boyutların her birine ilişkin sorular yazılmış, soruların yazılmasında Nuhoglu, Başoğlu ve Kayganacioğlu (2008)'nin "Türkçe Öğretiminde Ölçme ve Değerlendirme" isimli kaynağından yararlanılmıştır. Her bir alt boyuta ilişkin 4 soru yazılarak 40 sorudan oluşan bir ön deneme testi geliştirilmiştir. Ön deneme testi, 2 Türkçe öğretimi uzmanına gösterilmiş ve bazı maddelerin madde kökü ve çeldiricileri düzeltilmiştir. Ön deneme testi farklı sosyo-ekonomik düzeyde olan 2 ilkokuldaki 55 beşinci sınıf öğrencisine uygulanmış ve elde edilen verilere dayanarak madde analizleri yapılmış ve 30 sorudan oluşan bir test oluşturulmuştur. Soruların seçilmesinde güçlük indeksi (P_j) 0.20 ile (P_j) 0.80 arasında olmasına, ayırıcılık gücünün ise (r_{jx}) 0.20'den büyük olmasına dikkat edilmiştir. Oluşturulan testin KR-20 güvenilirlik katsayısı 0.88 olarak bulunmuştur.

Verilerin Analizi

Verilerin analizinde yüzde, frekans, 't' testi ve person momentler çarpım korelasyon tekniği kullanılmıştır. Öğrenme eksikliklerinin belirlenmesine yönelik uygulanan "Okuduğunu Anlama Testi"nde öğrenme yüzdesi her bir soru için 0.60 olarak kabul edilmiştir. Öğrenilme yüzdesi 0.60'ın altında olan soruların ölçtüğü davranışlar ise "öğrenme eksiliği" olarak tanımlanmıştır.

Bulgular ve Tartışma

Bu bölümde araştırmanın bulguları ve bu bulgulara dayalı olarak tartışma yapılmıştır.

İlkokul Beşinci Sınıf Öğrencilerinin Okuduğunu Anlama Becerileri

Elde edilen bulgulara göre, öğrencilerin sözcük düzeyindeki başarıları % 73, cümle düzeyindeki başarıları % 71, paragraf düzeyindeki başarıları % 72 ve son olarak da toplam ortalama başarıları % 72'dir. Bu bulgulara göre, öğrencilerin cümle düzeyindeki başarıları sözcük ve paragraf düzeyine göre daha düşük çıkmıştır. Öğrenciler en fazla başarıyı paragraf düzeyindeki soruları yanıtlarken göstermişlerdir. Oysaki sözcük, cümle ve paragraf birbirleriyle sırasıyla ön koşul içindedir. Bu nedenle öğrenci başarılarının en yüksek sözcük sonra sırasıyla cümle ve paragrafta olması beklenir. Ancak elde edilen bulgular tam olarak bu doğrultuda olmamıştır. Bunun yanında, her üç boyuttaki başarının birbirlerine çok yakın olduğu görülmektedir.

Farklı Sosyo-Ekonomik Düzeydeki Öğrencilerin Okuduğunu Anlama Becerileri

Tablo 4.

Farklı Sosyo-Ekonomik Düzeydeki Öğrencilerin Okuduğunu Anlama Düzeyleri

Boyut	Grup	N	\bar{X}	S	t	p
Sözcük	Şht. Ertuğrul İlk.	49	5.9592	1.73156	.875	.384
	Ç. Cumhuriyet İlk.	36	5.6111	1.91651		
Cümle	Şht. Ertuğrul İlk.	49	6.4082	1.93561	.804	.912
	Ç. Cumhuriyet İlk.	36	6.3611	1.92951		
Paragraf	Şht. Ertuğrul İlk.	49	9.6122	3.14786	.045	.476
	Ç. Cumhuriyet İlk.	36	9.1111	3.24062		
Toplam	Şht. Ertuğrul İlk.	49	21.9796	5.95640	.677	.500
	Ç. Cumhuriyet İlk.	36	21.0833	6.13829		

Tablo 4'ten de anlaşılacağı üzere, grupların sözcükte anlam ($t=.875$, $p>.05$), cümlede anlam ($t=.804$, $p>.05$), paragrafta anlam ($t=9.59$, $p>.05$) ve toplam ($t=.677$, $p>.05$) düzeyindeki başarıları arasında anlamlı bir fark çıkmamıştır. Bu bulgulara göre iki okul öğrencilerinin okuduğunu anlama becerilerine ilişkin puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık yoktur. Bu da bize KKTC'de sosyo-ekonomik durumları farklı olan okullarda yapılan eğitimin aynı olduğunu göstermektedir. Oysa ki, Türkiye'nin çeşitli bölgelerinde ve yurtdışında yapılan araştırmalarında, sosyo-ekonomik düzeyi farklı olan okullarda öğrenim gören öğrenciler arasında sosyo-ekonomik düzeyi yüksek olan öğrencilerin lehine anlamlı farklar bulunmuştur (Ateş, 2008; Çiftçi, 2007; Molfese ve diğ., 2003; Şengöl, 1995; Tosunoğlu ve diğ., 2009; Vilenius-Tuohimaa ve diğ., 2008).

Öğrencilerin Sözcük, Cümle ve Paragraf Boyutlarındaki Öğrenme Eksiklikleri

Öğrencilerin okuduğunu anlama becerilerinin sözcük düzeyinde yer alan 4. (% 49) ve 28. (%53) Soruları, cümle düzeyinde 3. (%34) Ve 22. (% 60) Soruları, paragraf düzeyinde ise 6. (% 60) 17. (% 39) ve 29. (% 39) Soruda ölçülen becerileri yeterli düzeyde kazanmamışlardır. Bu tablo için tam öğrenme düzeyi % 60 olarak alınmıştır. Bu düzeyin altında kalan sorular ve bu sorulardaki başarının düşük olmasına etki edebilecek sebepler aşağıda ifade edilmeye çalışılmıştır.

Sözcük Düzeyine Ait Sorular

4) “Telaş” sözcüğünün parçadaki kullanımıyla aşağıdaki anlamlardan hangisi arasında ilgi kurulamaz?

A. Sıkıntı

B. Endişe

C. Beklenti

D. Korku

Yorum: OAT'nin 4. sorusunda yer alan madde kökünde “Sözcüklerin hangi anlamlarında kullanıldıklarını belirleyebilme” davranışına ilişkin bir yoklama yapılmıştır. “Telaş” sözcüğünün günlük hayatta sıkça kullanılan bir sözcük olmaması nedeniyle öğrencilerin bu sözcükle daha önce karşılaşmamış olma ihtimali bu sorunun doğru cevaplanmasında engel olabilir. Bu yaş grubundaki çocukların “sözcük” algısı daha çok nesnelere bire bir eşlenik olabilecek anlamlarda kendisini gösterir. Çünkü bu yaş grubu öğrencileri somut işlem döneminden soyut işlem dönemine geçiş aşamasındadır (Piaget, 1969). Bu aşama daha tamamlanamadığı için öğrenciler bu tarzdaki soyut sözcükleri anlamlandırmada zorluk yaşayabilmektedirler. Çünkü, bir düşünce veya ilişkiyi niteleyen soyut kavramları tanımlamak, somut olanlara göre her zaman daha zordur. Dolayısıyla, bu sözcüğün anlamsal boyutunun kavranması bilişsel süreçler açısından ileri düzey bir beceridir (Yağmur, 2009).

Bu sorunun yanlış cevaplanmasında öğrencinin sahip olduğu sözcük hazinesinin de etkili olduğu düşünülmektedir. Çünkü zengin bir sözcük hazinesine sahip olan okuyucu, anlamını bilmediği bir sözcükle karşılaşsa da hazinesindeki sözcüklerden faydalanarak o sözcüğü anlamlandırabilir (Çiftçi ve Temizyürek, 2008; Wise ve diğ., 2007; Yıldız ve Okur, 2010). Bu bulgu Erginer (1999)'in araştırma bulguları ile paralellik göstermektedir. “Metinde geçen bir kelimenin gerçek anlamının dışında kullanılan bir kelimeyi verilenler arasından seçip işaretleme” davranışını ölçen soruyu öğrencilerin yarısı oranındaki bir grup doğru yanıtlayabilmiştir (Erginer, 1999). Sözcük bilgisinin gelişmesi yavaş, basamaklı ve zaman içinde birden çok kez kullanmayı gerektirir. Bir öğrencinin bildiği sözcüklerin çoğu birden çok bağlamda birden çok kez kullanılarak öğrenilmektedir (Nagy & Scott, 2000; Stahl, 2003). Bu kullanımlar öğrencinin sözcük hakkındaki bilgi ağlarını giderek genişletir. Ancak, tüm çocuklar sözcükleri benzer bağlamlar içinde ve aynı hızda öğrenmezler. Bu nedenle aynı sözcük her öğrenci için aynı anlam taşımayabilir. Sözcük öğretimin etkili yöntemle öğretilmesi diğer önemli bir faktördür. Örneğin, “Doğrudan sözcük dağıcığını geliştirme stratejileri”, sözcük dağıcığının geliştirilmesinde oldukça etkili ve önemli bir yöntemdir. Önemi, öğrencilerin günlük yaşantılarında karşılaşmayan, karmaşık bağlamlarda verilen zor sözcüklerin veya terimlerin öğrenilmesinde yardımcı olmasından kaynaklanmaktadır (Diamond ve Gutlohn, 2006).

28) “Kin tutmak benim harcam değil.

Çektiğim bütün sıkıntıları unuttum.

Parasız pulsuzum ne çıkar,

Gelecek güzel günlere inanıyorum.”

Bu dizelerdeki gibi düşünen bir kişiye hangi nitelik uygun düşmez?

A. Mutlu

B. Sevecen

C. İyimser

D. Heyecanlı

Yorum: Bu soruda “Sözcüklerin, seçiliş nedenlerini görebilme” davranışı” ölçülmeye çalışılmıştır. Bu sorunun cevaplanmama sebebi, cümle yapısıyla ilgili olabilir. Bu şiirde yer alan cümleler, yapı bakımından sıralı cümlelerdir. Sıralı cümleler, içlerinde birden fazla ifade bulundurlar. Bu yüzden de öğrencilerin bu ifadeleri anlamlandırılması zor olabilir. Bu şiirde verilmek istenen mesaj, son dizede gizlidir. Öğrenciler, her düzeyi eşit algılama yolunu seçerek kavrama yoluna giderlerse son dizinin diğer dizeleri destekler ve kapsar durumunda olduğunu fark etmeyebilirler. Verilen seçeneklerdeki niteliklerin hepsinin olumlu, soru kökünün ise olumsuz olması da bu soruyla ilgili olarak öğrencileri doğru cevaba yönelme konusunda zorlamış olabilir.

Cümle Düzeyine Ait Sorular

3) “Yeterince soluk alamadığı için boğulacak gibi oluyordu.” cümlesindeki “gibi” sözcüğünün cümleye kattığı anlamın benzeri aşağıdakilerden hangisinde yoktur?

- A. Geldiği gibi gitti
B. Güneş gibi parlıyordu.
C. Tıpkı bir çiçek gibi kokuyordu.
D. Dövecek gibi bakıyordu

Yorum: Bu soru ile “Cümlelerin yapısal, anlamsal ve anlatımsal özelliklerini tanıyabilme” davranışı ölçülmeye çalışılmıştır. Bu soruda, cümle içinde ele alınan sözcüğün “gibi” edatı olması ve edat konusunun sözcük türü olarak program dışı olması, onun anlamsal boyutu hakkında çok fazla işlenmemiş olma olasılığını ortaya çıkarmaktadır. “Edat”, dilbilgisinin en belirsiz terimlerinden birisidir; neyi anlattığını belleğimizde canlandırmamız oldukça zordur. Bu kavram bulanıklığı öğrencileri olumsuz etkilemektedir (Balcı, 2003). “Gibi” edatının cümleye kattığı çeşitli anlamlar düşünüldüğünde, bu sözcüğün tür bilgisiyle işlendiği zaman daha iyi kavratılabileceği düşünülmektedir. Ayrıca, “gibi” sözcüğünün tek başına bir anlamının olmaması da bu sorunun doğru cevaplanmasında engel olabilir. Çünkü bu yaş grubundaki çocukların “sözcük” algısı daha çok nesnelere bire bir eşlenik olabilecek anlamlarda kendisini gösterir. (Ör: Çocuklara sorulan “Bir sözcük söyleyebilir misiniz?” sorusuna karşılık verilen yanıtlar genellikle etraflarındaki nesnelere isimleriyle ilintilidir.) Çocukların en kolay öğrendikleri ve hatırladıkları sözcük türü “isimler”dir. Bu yaş grubu çocuklarının henüz soyut işlemler dönemine geçmemiş oldukları düşünüldüğünde, “gibi” sözcüğünü kavramalarının zor olduğu söylenebilir. Çünkü bu sözcük, herhangi bir nesneyi karşılayabilecek durumda değildir. Okuma sorunları çoğu çocukta kelime seviyesinde oluşur ve tanıma becerilerini içerir. Zayıf okuma becerilerinin en iyi yordayıcısı kelime tanıma yeteneğinin az olmasıdır. Metin okuma sorunları, okuma sorunlarını kelime tanıma becerilerinin gelişmesiyle ilgili sorunlardan çok daha az oranda açıklar (Vellutino, 1991).

22) “Hele sinemaya git de göreyim seni” cümlesindeki “göreyim seni” sözü bu cümleye nasıl bir anlam katmaktadır?

- A. Korkutma
B. Yönlendirme
C. Yüreklendirme
D. Özendirme

Yorum: Verilen cümledeki ifadeyi anlamlandırmak için bu cümleye uygun tonlamanın yapılarak cümlelerin okunması gerekmektedir. Uygun tonlamanın yapılmaması durumunda cümle tam olarak anlamlandırılmayacaktır. Cümle içerisinde yer alan “göreyim seni” ifadesi temel anlamında değil yan anlamda kullanılmıştır. Bu durumda, yan anlamla ilgili bilişsel basamakta sıkıntı çeken öğrenciler – ki anlam konusu Türkçe programında yoktur- bu soruyu çözmekte zorlanmış olabilirler. Okuduğunu anlamada bir cümlede geçen kelimelerin anlamından hareketle cümlelerin anlamlarına; cümlelerin anlamından kelimelerin anlamlarına ulaşılabilir (Yılmaz, 2008). Öğrencilerin bu yeterliğe sahip olmamalarından dolayı bu soruyu yeterince cevaplayamadıkları söylenebilir.

Paragraf Düzeyine Ait Sorular

AYŞEGÜL’ ÜN ZEVKİ

Hava güzeldi. Güneş pırıl pırıl parlıyordu. Bir ilkbahar günüydü. Okul bahçesi koşup oynayan, birbirleriyle şakaşan, kuşlar gibi cıvıldaşan çocuklarla dopdoluydu. Bahçedeki çimenlerin ve ağaçların arasında oynayan çocukların sesleri, bağırpıp çağırmaları, kahkahaları çevreyi cınlattı duruyordu. Ders zili uzun uzun çalmasıyla Ayşegül, büyük bir zevkle ve kendinden geçercesine okumakta olduğu kitabından yavaş yavaş başını kaldırdı. O anda da öğretmenin gülümseyen bakışlarıyla karşılaştı. Ayşegül, hemen toparlanmaya başladı. Oturduğu yerden kalktı. Derse girmek için gitmek istedi.

6) Yukarıdaki parçaya göre Ayşegül yaptığı hangi işten memnundur?

- A. Derse girmekten
B. Arkadaşlarıyla oynamaktan
C. Kitap okumaktan
D. Öğretmeniyle karşılaşmaktan

Yorum: OAT'nin 6. sorusunda yer alan madde kökünde "Paragraftaki düşünceleri belirleyebilme" basamağına ilişkin bir yoklama yapılmıştır. Öğrencilerin bu soruda yanılığa kapılmalarının en büyük nedeni olarak çeldiricilerin cevaba yakın olması gösterilebilir. Seçeneklerde yer alan çeldiricilerin hepsi, bu parçayı dikkatsizce okuyan bir öğrenciyi tuzağa düşürebilecek niteliktedir. Yapılan araştırmalara göre okumayı anlamlandırmak için yalnız gözleri değil, aynı zamanda hatırlama ve dikkat mekanizmalarını da göz önünde bulundurmamak önemlidir (Yılmaz, 2008). Bu mekanizmalarını çalıştırmayan okuyucular, okudukları metni tam olarak anlayamadıkları için sorunun cevabını bulmakta zorluk yaşarlar.

17) "Mutluluk, suya atılan taş gibi yavaş yavaş su yüzünde daireler oluşturur. Bu daireler giderek genişler. İnsanlar için de mutlu olmanın etkisi su daireleri gibidir. Birisi mutluyorsa etrafına mutlaka mutluluk saçar."

Yukarıdaki paragrafta benzetilen unsurlar nelerdir?

A. Mutluluk- insan B. İnsan- sudaki daireler C. Daireler- su D. Mutluluk- sudaki daireler

Yorum: OAT'nin 17. sorusunda yer alan madde kökünde "Düşünceyi geliştirme yol ve biçimlerini tanıyabilme" basamağına ilişkin bir yoklama yapılmıştır. Bu paragrafta bulunan soyut kavramların üzerine eklenen benzetme ifadeleri öğrencilerin aklını çok fazla karıştırabilmektedir. Benzeyen ve benzetilen kavramların birden fazla olması, hangisinin birbirine benzetildiği konusunda okuyucuların kafasında kargaşa yaratabilir. Bu kargaşaya kapılan okuyucuların da bu soruda yanlış yapma ihtimalleri yüksektir. Öğrencilerin bu soruyu çözebilmeleri için birbiriyle ilişkili olan unsurları bir araya getirerek benzerlik ve farklılıklarına göre gruplara ayırması gerekir. Bunu yapması için de ayırt etme ve sınıflandırma becerilerini kullanması gerekmektedir (Çiftçi, 2007). Bu becerileri kazanmamış olan öğrenciler bu soruyu doğru yanıtlayamazlar.

29) Aslan dehşetli bir kükreme ile son bir hamle daha yapmak istedi ise de ağın ipleri daha da fazla vücuduna sarıldı. Aslanın kükreyişini ormandaki bütün hayvanlar işitmişti. Küçük fare hayatını başlatılan aslanın tehlikede bulunduğunu sezmiş ve koşarak hemen yardıma gelmişti. Çaresizlik içinde bağlı olan aslana bir göz atan fare, "Kral hazretleri, bir gün benim size yardımım dokunabileceğini söylediğim vakit bana inanmadığınızı biliyordum." dedi. Keskin dişleri ile hemen aslanı saran ipleri kemirmeye başlayan fare, ormanlar kralını kurtarmış ve aslana borcunu ödemiş.

Aşağıdaki atasözlerinden hangisi bu parça ile ilgili olamaz?

A. Ummadığın taş baş yarar. B. Ayağını yorganına göre uzat.
C. Dost, kara günde belli olur. D. İyilik eden, iyilik bulur

Yorum: Bu soru ile "Paragraftaki ana düşünce ile yan düşünceler arasındaki bağlantıları (örgüyü) görebilme" davranışı yoklanmaya çalışılmıştır. Bu soruyu çözebilmek için çözüm yolunu iki aşamada düşünmek gerekir. Birinci aşamada, parçanın ana düşüncesini bulmak gerekmektedir. Ana düşünce bulunduktan sonra bu ana düşünceye karşılık gelen ya da gelmeyen atasözü seçenekler arasından bulunmalıdır. Bu parçanın ana düşüncesi "Hiçbir insanı küçümsememek gerekir. Küçük ya da önemsiz şeyler de çoğu kez büyük etkiler yapabilir." şeklinde ifade edilebilir. Okuyucu bu ana düşünceyi bulamadığı takdirde bu düşünceye karşılık gelebilecek atasözünü de bulamaz. Okuyucunun bu ana düşünceyi bulabilmesi için parçada özetleyen ve sonuç bildiren ifadeleri dikkate alarak okuması gerekmektedir (Çiftçi, 2008). Bu kazanımı gerçekleştirmekte sorun yaşayan öğrencilerin ana düşünceyi bulması zorlaşır. Bu dönemdeki öğrenciler için atasözleri oldukça fazla mecaz anlam taşımaktadır. Bu yüzden atasözlerinin ne anlam ifade ettiklerini bulmada zorluk yaşayan öğrencilerin sayısı oldukça fazladır. Çoğu öğrencinin bu soruyu yanlış cevaplandırma nedenlerinden biri de bu olabilir.

Öğrencilerin Sözcük, Cümle ve Paragraf Düzeylerindeki Başarıları Arasındaki İlişkileri

Öğrencilerin sözcük, cümle ve paragraf düzeylerindeki başarıları arasında anlamlı bir korelasyon vardır. En yüksek korelasyonu cümle ile paragraf boyutları arasında olduğu görülmektedir ($r=.618$, $p <$

01). Sözcük ile cümle arasında ($r=.596$, $p < .01$) ve sözcük ile paragraf arasında ($r=.585$, $p < .01$) da anlamlı korelasyon vardır. Bu bulgu Nagy ve diğerleri (1985) ve stabl ve fairbanks (1986)'ın bulguları ile paralellik göstermektedir. Bu bulgular doğrultusunda cümle ve paragrafta anlam becerilerinin birbirini etkilediği söylenebilir. Sözcükte anlam, cümlede anlam becerisinin; cümlede anlam ise paragrafta anlam becerisinin ön koşul davranışı olarak ele alındığında toplam başarıdaki düşüklüğün ön koşul davranışların kazanılmamasından dolayı yaşandığı söylenebilir.

Sonuç ve Öneriler

Elde edilen bulgular doğrultusunda, öğrencilerin okuduğunu anlama başarıları (sözcük, cümle, paragraf ve toplamda) orta düzeyde (% 70) bulunmuştur. Öğrencilerin en yüksek başarıları sözcük boyutunda en düşük başarıları ise cümle boyutunda çıkmıştır.

Literatür öğrencilerin sosyo-ekonomik özelliklerinin okuduğunu anlama becerisini etkilediğini ortaya koymaktadır. Ancak elde edilen araştırma kapsamına alınan farklı sosyo-ekonomik düzeydeki okullarda okuyan 5. sınıf öğrencilerin okuduğunu anlama düzeyleri arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır. Bu nedenle sosyo-ekonomik olarak farklı düzeylerdeki okulların vermiş oldukları eğitim ve öğretim hizmetlerinin kaliteleri arasında herhangi bir farkın olmadığı söylenebilir.

Araştırmanın üçüncü sorusu öğrencilerin sözcük, cümle ve paragraf boyutlarındaki öğrenme eksiklikleri ve nedenlerine yönelik idi. Elde edilen bulgular ışığında, sözcük düzeyinde "*Sözcüklerin doğrudan ve dolaylı anlamlarını hatırlayabilme*", "*Sözcüklerin, seçiliş nedenlerini görebilme*", cümle düzeyinde "*Cümlelerin yapısal, anlamsal ve anlatımsal özelliklerini tanıyabilme*" paragraf düzeyinde ise "*Paragraftaki düşünceleri belirleyebilme*", "*Paragraftaki ana düşünce ile yan düşünceler arasındaki bağımlıları (örgüyü) görebilme*" ve "*Düşünceyi geliştirme yol ve biçimlerini tanıyabilme*". davranışlarında % 60 öğrenme ölçütünün altında öğrenme sağlanmıştır. Bu öğrenme eksikliklerinin neden ise, öğrencilerin daha çok algılama, kavrama ve somutlaştırma boyutlarında yaşadıkları sıkıntılardan kaynaklandığı söylenebilir.

Araştırmadan çıkan önemli bir diğer sonuç ise, öğrencilerin sözcük, cümle ve paragraf boyutlarındaki başarıları arasında anlamlı bir korelasyon çıkmıştır. Sözcükte anlam bilgisinin gelişmiş olması, hem bu sözcükleri anlamlandırmada hem de kurulacak olan cümleler içinde daha rahat kullanmada etkili olmaktadır. Bu bağlamda, cümlelerin bir araya gelerek paragrafta oluşturduğu düşünülürse bu kurgunun aslında birbirinden bağımsız olmamaları da oldukça doğal bir sonuçtur, denebilir.

Öneriler

Araştırma sonuçlarına dayalı olarak aşağıdaki öneriler geliştirilebilir:

1. Öğrencilerin cümle düzeyindeki başarılarının yükselmesi için okullarda göz ardı edilen bir konu olan cümle öğretimine ağırlık verilmelidir.
2. Türkçe kitaplarında yer alan metinlerin bilişsel gelişimi destekler nitelikte ve dil becerilerini arttırmayı sağlayabilecek düzeyde olması gerekmektedir. Okuduğunu anlama becerisini geliştiren en önemli faktörlerden biri de öğrencilerin karşılaştıkları metinlerin çeşitliliğidir. Metin türlerindeki çeşitliliğin artırılması ile öğrencilerin okuduğunu anlama becerilerinin ve düşünme süreçlerinin geliştirilmesi gerçekleştirilebilir (Berberoğlu ve Tuncer, 2009).
3. Okuduğunu anlama becerisinin öğretiminde sözcük, cümle ve paragraf boyutlarının öğretiminde önkoşul ilişkilere önem verilmelidir.
4. Bu çalışmaya bağlı olarak yapılacak olan diğer çalışmalarda, ilköğretim V. sınıf öğrencilerinin
 - a. Somutlaştırmada zorlandıkları sözcükleri nasıl kavrayabileceklerini,
 - b. Mecaz ve söz sanatlarına bağlı kullanımları nasıl kazanabileceklerini,
 - c. Cümle içinde anlam kazanan sözcük türlerini hangi ortamlarda edinebileceklerini hedefleyen araştırmalar yapmaları önerilmektedir.

Kaynakça

- Akay, A. A. (2004). İlköğretim 2. sınıf öğrencilerinin okuduğunu anlama becerilerinin matematik problemlerini çözme başarısına etkisi. İstanbul: *Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü*, Yüksek Lisans Tezi.
- Ateş, M. (2008). İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin okuduğunu anlama düzeyleri ile Türkçe dersine karşı tutumları ve akademik başarıları arasındaki ilişki, *Konya Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü*, Yayınlanmamış Doktora Tezi.
- Balcı, T. (2003). Edat bağlamında sözcük türlerine yeni bir yaklaşım, *Dil Dergisi*, 122, 7-16.
- Berberoğlu, G. ve Tuncer, Ç. Ö. (2009). Türkçe okuduğunu anlama becerileri, *Cito Eğitim: Kuram ve Uygulama Dergisi*, Sayı: 5.
- Bloom, B. S.(1979). *İnsan nitelikleri ve okulda öğrenme*, (Çev: D. Ali Özçelik) İstanbul: MEB.
- Bryman, A. (2012) *Social Research Methods*, (fourth edition). Oxford: Oxford University Press.
- Cunningham, A. E., & Stanovich, K. E. (1998). What reading does for the mind. *American Educator*, 22, 8-15.
- Çelen, N. (1993). Ailenin dil gelişimine etkisi. Oğuzkan, F. (Ed.), *İlköğretim okullarında Türkçe öğretimi ve sorunları*, Ankara: Türk Eğitim Derneği Yayınları, 77-93.
- Çelenk, S. (2003). Okul aile işbirliği ile okuduğunu anlama başarısı arasındaki ilişki, *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 24 : 33-39.
- Çiftçi, Ö. (2007). "İlköğretim 5. sınıf öğrencilerinin Türkçe öğretim programında belirtilen okuduğunu anlamayla ilgili kazanımlara ulaşma düzeyinin belirlenmesi", Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara.
- Çiftçi, Ö. ve Çeçen, M. (2009). Beşinci sınıf öğrencilerinin okuduğunu anlama kazanımlarıyla ilgili bilişsel becerilere ulaşma düzeylerinin incelenmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 17 (2), 637-648.
- Çiftçi, Ö. ve Temizyürek, F. (2008). İlköğretim 5. sınıf öğrencilerinin okuduğunu anlama becerilerinin ölçülmesi, *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5 (9), 109-129.
- Diamond, L. ve Gutlohn, L. (2006). *Teaching Vocabulary*. <http://www.readingrockets.org/article/9943/>. Erişim Tarihi: 17.01.2013.
- Egelioğlu, F. V. (1989). Okuduğunu anlama düzeyi ve öğrenme için harcanan zamanın bilişsel öğrenme düzeyine etkisi, *Yayınlanmamış Doktora Tezi*, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Erginer, E. (1999). İlköğretim 3., 4. ve 5. sınıf öğrencilerinin okuduğunu anlama becerilerinin değerlendirilmesi, *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(Özel sayı), 1-11.
- Epçaçan, C. (2009). Okuduğunu anlama stratejilerine genel bir bakış, *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 2 (6), 207-223.
- Fidan, N. Ve Baykul, Y. (1994). İlköğretimde temel öğrenme ihtiyaçlarının karşılanması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*,10, 7-20.
- Gelbal, S. (2008). Sekizinci sınıf öğrencilerinin sosyo-ekonomik düzeylerinin Türkçe başarısı üzerinde etkisi. *Eğitim ve Bilim*, (3) 150, 1- 13.
- Güleryüz, H. (1999). *Okuduğunu anlama ile sözcük bilgisi arasındaki ilişkiler*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- İş Güzel, İ. Ç. (2009). Cito Türkiye öğrenci izleme sistemi'nde (ÖİS) problem çözme becerilerinin ölçülmesi, etkinlik ve sorularla örneklendirilmesi ve değerlendirilmesi, *Cito Eğitim: Kuram ve Uygulama*,4, 10-20.
- Kartal, E. ve Özteke, H. Ç. (2010). İlköğretim öğrencilerinin okuduklarını anlama ve anlatma düzeylerinin belirlenmesi. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi The Journal of International Social Research*, 3 (11), 372- 380.

- Kutlu, Ö., Yıldırım, Ö., Bilican, S. ve Kumandaş, H. (2011). İlköğretim 5. sınıf öğrencilerinin okuduğunu anlamada başarılı olup-olmama durumlarının kestirilmesinde etkili olan değişkenlerin incelenmesi, *Eğitimde ve Psikolojide Ölçme ve Değerlendirme Dergisi*, 2(1), 132-139.
- Nagy, W. E., Herman, P. A., & Anderson, R. C. (1985). Learning words from context. *Reading Research Quarterly*, 20, 233-253.
- Mckeown, M. C. (1985), "The Acquisition of Word Meaning From Context by Children of High and Verbal ability", *Reading Research Quarterly*, 20 (4), s. 482-495.
- Matthews B.& Ross L.(2010). *Research Methods: A Practical Guide for the Social Sciences*, Harlow, Longman.
- Millî Eğitim, Gençlik ve Spor Bakanlığı (2011). *KKTC ilköğretim okullarının öğrenci, öğretmen ve sınıf sayıları*, Lefkoşa: KKTC. (Yayınlanmamış Rapor).
- Molfese, V. J., Modglin , A. & Molfese, D. L. (2003). The Role of Environment in the Development of Reading Skills: A Longitudinal Study of Preschool and School-Age Measures, *Journal of Learning Disabilities*, V, 36, 1, 59-67.
- Nuhoğlu, M. M., Başoğlu, N. ve Kayganacıoğlu, S. (2008). *Türkçe öğretiminde ölçme ve değerlendirme*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Oakhill, J. (1993). Children's difficulties in reading comprehension, *Educational Psychology Review*, Vol. 5, No. 3, 223-237.
- Obalı, B. (2009). *Öğrencilerin fen ve teknoloji akademik başarısıyla Türkçede okuduğunu anlama ve matematik başarıları arasındaki ilişki*, Sakarya Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Oluk, S. ve Başöncül, N. (2009). İlköğretim 8. sınıf öğrencilerinin üstbilis okuma stratejilerini kullanma düzeyleri ile fen-teknoloji ve Türkçe ders başarıları üzerine etkisi, *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 17, 183-194.
- Özbay, M. (2009). *Anlama teknikleri: I okuma eğitimi*. Ankara: Öncü Kitap.
- Özçelik, D. A. (1989). *Test hazırlama kılavuzu (ikinci baskı)*. Ankara: ÖSYM Eğitim Yayınları 5.
- Piaget, J. & Inhelder, B. (1969). *The psychology of the child*. New York: Basic Book.
- Ruşen, M. (1999). *Hızlı okuma*. (18. Baskı). İstanbul: Alfa yayınları.
- Sallabaş, M. E. (2008), İlköğretim 8. sınıf öğrencilerinin okumaya yönelik tutumları ve okuduğunu anlama becerileri arasındaki ilişki. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9 (16), 141-155.
- Sertsöz, T. (2003). *İlköğretim okullarının 6. sınıflarında okuduğunu anlama davranışının kazandırılmasının matematik başarısına etkisi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Sönmez, V. (2003). Metinlerin eğitselliğini saptamada matematiksel bir yaklaşım (Sönmez Modeli). *Eğitim Araştırmaları*, 10: 24-39.
- Stahl, S. A. (2003). Vocabulary and readability: How knowing word meanings affects comprehension. *Topics in Language Disorders*, 23, 241-247.
- Stahl, S. A., & Fairbanks, M. M. (1986). The effects of vocabulary instruction: A model-based metaanalysis. *Review of Educational Research*, 56, 72-110.
- Şengöl, T. (1995). *İzmir'de ortaöğretim kurumlarında öğrenci başarısını etkileyen sosyo-ekonomik faktörler*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ege Üniversitesi, İzmir.
- Tosunoğlu, M., Aköz, Y. ve Katrancı, M. (2009). Sınıf öğretmenlerinin görüşlerine göre ilk okuma yazma öğretiminde başarıyı etkileyen faktörler, *Millî Eğitim*, 183.

- Vellutino, F. R (1991). Introduction to three studies on reading acquisition: Convergent findings on theoretical foundations of code-oriented versus whole-language approaches to reading instruction. *Journal of Educational Psychology*, Vol 83(4), 437-443.
- Vilenius-Tuohimaa, P. M., Aunola, K., & Nurmi, J. E. (2008). The association between mathematical word problems and reading comprehension. *Educational Psychology*, 28(4) 409-426
- Wise, C. J., Sevcik, R. A., Morris, R. D., Lovett, M. W. & Wolf, M. (2007). The relationship among receptive and expressive vocabulary, listening comprehension, pre-reading skills, word identification skills, and reading comprehension by children with reading disabilities, *Journal of Speech, Language, and Hearing Research*, Vol. 50, 1093–1109.
- Yağmur, T. (2009) Türkçe ders kitapları üst düzey bilişsel becerilerin gelişimini ne oranda sağlamaktadır? *Cito Eğitim: Kuram ve Uygulama Dergisi*, Sayı: 5.
- Yıldırım, K., Yıldız, M. ve Ateş, S. (2011). Kelime bilgisi okuduğunu anlamanın anlamlı bir yordayıcısı mıdır ve yordama gücü metin türlerine göre farklılaşmakta mıdır?, *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 11, 1531-1547.
- Yıldız, C. ve Okur, A. (2010). İlköğretim okullarındaki okuma etkinliklerinde göz ardı edilen bir konu: Sözcük öğretimi, *TÜBAR-XXVII*, 753-773.
- Yılmaz, M. (2008). Türkçede okuduğunu anlama becerilerini geliştirme yolları. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5 (9), 131- 139.
- Yılmaz, M. (2011). İlköğretim 4. sınıf öğrencilerinin okuduğunu anlama seviyeleri ile Türkçe, matematik, sosyal bilgiler ve fen ve teknoloji derslerindeki başarıları arasındaki ilişkinin belirlenmesi, *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 29, 9-13.

Extended Abstract

Evaluation of Reading Comprehension Skills of Fifth Grade Students

This study focuses on reading comprehension skills of 5th grade primary school students in TRNC. The main aim of this study is to examine the level of reading comprehension skills of 5th grade primary school students and to identify their learning deficiencies. The students who study 5th grade in primary school will move to middle school in the following year. The students of this age group will choose books in order to improve their reading skills that are intended for abstract thinking and perceptions that's why the importance of reading comprehension skill will make itself feel much more. In addition to all of these, these children who are in high level demand in terms of transferring various emotions and thoughts that they have experienced will have chance for applying these demands easier with the help of reading and comprehension. Identifying in which subjects the students have difficulty and developing suggestions regarding the teaching of these subjects will increase the quality of teaching of reading comprehension.

Furthermore, to present in what degree the extent of word, sentence and paragraph which are considered as the sub-skills of reading comprehension skills, support each other will also contribute to the teaching of reading comprehension skills.

With the research beside the level of reading comprehension skills of 5th grade primary school students, it is also mentioned whether there is a significant difference among the level of reading comprehension achievements of different socio-economic level of students, the correlation among the students' success of word, sentence and paragraph level, and the reasons of learning deficiencies of students in the extent of word, sentence and paragraph.

In this research, it is studied the level of reading comprehension skills of 5th grade primary school students who study in TRNC. In this context, descriptive method was used in the research. The participants of the research have been the 85 5th grade students of primary schools which have different

socio-economic status in Nicosia in 2010-2011 academic year. Şehit Ertuğrul Primary School was defined as high socio-economic status whereas Çağlayan Primary School was defined as low.

The data of the research have been obtained with "Reading Comprehension Skills Test" developed by the researchers. In the improvement of reading comprehension skills test, firstly it has been determined the scope of reading comprehension skill. The reliability of the test (word, sentence, paragraph dimensions were determined) according to extents suggested by Özçelik.

According to the findings that emerged after the implementation of the test, the students' sentence level achievements was lower than word and paragraph level. The students have shown the most success in answering paragraph level questions. It is seen that success in all three dimensions is very close to each other. When the reading comprehension skills of students from different socio-economic levels are considered, there is not a significant difference between the score average regarding reading comprehension skills of students of the two schools. This shows us that the education given in the schools that have different socio-economic conditions in TRNC is the same.

The findings state that there is a significant correlation among the students' achievements in word, sentence and paragraph level. Finally, by being looked at the students' achievement in word, sentence and paragraph level, their learning deficiencies have been determined.

By being taken the complete learning level as 65%, comments have been made to the questions that are under this level and the reasons that cause to low achievement in these questions.

In order to eliminate the students' learning deficiencies, the text found in Turkish books should support cognitive development and supply to increase language skills. It is required to increase the diversity of text types, to develop the students' reading comprehension skills and thinking process.

In this study, 5th grade primary school students' reading comprehension skills have been evaluated. It is thought that the research will bring significant contributions to various studies carried out by taking account the factors that affect reading comprehension.